

Sygn. akt II AKa 298/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA - Ewa Jethon (spr.)

Sędziowie SA - Anna Zdziarska

SA - Ewa Leszczyńska-Furtak

Protokolant Tomasz Wilk

przy udziale Prokuratora Stanisława Wieśniakowskiego

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2024 r.

sprawy z wniosku P. K.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji wniesionej przez reprezentanta Skarbu Państwa Komendanta Stołecznego Policji

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 10 maja 2023 r. sygn. akt VIII Ko 99/21

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;*
- 2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy P. K. kwotę 240 (dwustu czterdziestu) złotych z tytułu zwrotu wydatków za ustanowienie pełnomocnika przed Sądem Apelacyjnym;*
- 3. wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE			
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 298/23	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:			

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie o sygn. akt VIII Ko 99/21	
Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# Reprezentanta Skarbu Państwa Komendanta Stołecznego Policji	

1.3. Granice zaskarżenia			
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kwoty zasądzonego zadośćuczynienia		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany		

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu			
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia			
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia			
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka			
#	art. 439 k.p.k.			
#	brak zarzutów			
1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
2.1. Ustalenie faktów				
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów			
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.	
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów			

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.
<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść, a polegający na niesłusznym, że rozmiar doznanej przez wnioskodawcę krzywdy spowodowanej niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem w dniu 7 sierpnia 2020 r. uzasadnia zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie 6 000 zł., podczas, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że zasądzona przez Sąd kwota zadośćuczynienia jest rekompensatą niezmiernie wygórowaną	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
Bezzasadny jest zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, sprowadzony do zakwestionowania rozmiaru doznanej przez wnioskodawcę krzywdy spowodowanej niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem w dniu 7 sierpnia 2020 r. i uznania zasądzonego na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie 6 000		

zł., jako rekompensaty niezmiernie wygórowanej.

Tak skonstruowany zarzut nie kwestionuje zatem wynikającej z art. 552§4 k.p.k. przesłanki niewątpliwej niesłuszności zatrzymania a rozmiar krzywdy i wysokość zasądzonego zadośćuczynienia.

Sąd I instancji prawidłowo wykazał zarówno niewątpliwą niesłuszność zatrzymania, jak i wynikającą z niego dla zatrzymanego krzywdę a w konsekwencji także jej zadośćuczynienie.

Słusznie w tej mierze podzielił pogląd Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie zawarty w postanowieniu z dnia 2 czerwca 2021r. sygn. II Kp 2331/20 o niezasadności i nieprawidłowości zatrzymania wnioskodawcy P. K..

Oceny tej dokonał zasadnie na tle wykładni art. 244§1 k.p.k., który stanowi, że Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo, a zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się tej osoby albo zatarcia śladów przestępstwa bądź też nie można ustalić jej tożsamości albo istnieją przesłanki do przeprowadzenia przeciwko tej osobie postępowania w trybie przyśpieszonym. Oznacza to obligatoryjność łącznego spełnienia dwóch przesłanek - istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa oraz istnienia jednej z wymienionych przesłanek dodatkowych, dla możliwości zastosowanie środka przymusu w postaci zatrzymania.

W stosunku do Wnioskodawcy P. K. nie zostały one spełnione.

Biorąc pod uwagę czyn zarzucony P. K. w dacie zatrzymania, całkowicie nieuzasadnione było założenie możliwości jego ukrywania się, ucieczki, czy tym bardziej zatarcia śladów przestępstwa, zważywszy na to, że nie stawiał on czynnego, dotkliwego oporu fizycznego, nie podejmował żadnych działań mających na celu zatarcie śladów przestępstwa.

Trafnie Sąd Okręgowy też wywiódł, odwołując się do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2006 roku, sygn. I KZP 5/06, że: „przy ocenie kwestii niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w rozumieniu art. 552 § 4 KPK sąd powinien mieć na uwadze, czy zastosowanie tego środka przymusu procesowego nastąpiło z obrazą przepisów rozdziału 27 Kodeksu postępowania karnego, a tym samym, czy spowodował on dolegliwość, jakiej osoba zatrzymana nie powinna była doznać, analizując to zagadnienie w aspekcie całokształtu okoliczności zaistniałych w sprawie, w której doszło do zatrzymania, a znanych w dacie orzekania w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia, w tym także z uwzględnieniem prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, w której nastąpiło zatrzymanie, jeżeli takowe już zapadło (...)” – stwierdził, że właśnie w sprawie P. K. zapadło postanowienie o umorzeniu postępowania karnego.

Także kwestionowana przez skarżącego kwota 6000 zł zasądzzonego zadośćuczynienia została przez Sąd Okręgowy wykazana poprzez ustalenie rozmiaru doznanej przez zatrzymanego tym faktem krzywdy.

Przede wszystkim wskazał, że P. K. zatrzymany był przez prawie 24 godziny, w trakcie którego skutku mu ręce kajdankami, przebywał w niehigienicznych, uciążliwych warunkach.

Trudno zatem także zasadnie i skutecznie kwestionować ustalenie, że zatrzymanie wywarło na nim negatywny skutek psychiczny, gdy ponadto wnioskodawcy nie poinformowano natychmiast o podstawach zatrzymania - funkcjonariusze dopiero o wielokrotnych pytaniach zatrzymanego wskazali podstawę prawną zatrzymania.

Niezasadne są także argumenty odnoszące się do podstawy prawnej i kryteriów ustalonego zadośćuczynienia.

Sąd Okręgowy wszak stwierdził, że „wysokość zadośćuczynienia wyznaczają dwie granice: z jednej strony musi ono przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną; z drugiej zaś powinno być utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej. Zasada umiarkowanego, a przy tym wyważonego i sprawiedliwego rozmiaru zadośćuczynienia łączy się z wysokością stopy życiowej społeczeństwa, gdyż zarówno ocena, czy jest ono realne, czy nie nadmierne, pozostawać musi w związku z poziomem życia (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 7.02.2008r., II AKa 22/08, Lex nr 410351; wyrok SN z dnia 4.02.2008r., III KK 349/07, Lex nr 395071)” str. 7 uzasadnienia. Niecelowe stało się przedstawianie argumentacji przez skarżącego, w istocie stanowiącej powielenie argumentacji uzasadnienia sądu.

Trudno zatem skutecznie podważyć ustalenie Sądu, że kwota 6.000,00 zł jest adekwatna do długości i sposobu zatrzymania P. K. i oraz dolegliwości psychicznych i fizycznych jakich doświadczył.

Nietrafnie także kwestionuje skarżący w swojej argumentacji podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował kryteria wynikające z art. 445 k.c. ustalając kwotę zadośćuczynienia. Uznał, że w sposób optymalny rekompensuje krzywdy doznane w związku z zatrzymaniem i jest odpowiednia w rozumieniu tego przepisu.

Zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny i judykatury (tak np.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., V KK 413/04, LEX nr 149653), „dla wykładni pojęcia zadośćuczynienie, o jakim mowa art. 552 k.p.k., miarodajne są przepisy prawa cywilnego materialnego”. Przepisy art. 445 k.c. i art.448 k.c. stanowią niezależne podstawy dochodzenia roszczeń. Dominuje pogląd, uznający przepis art. 445 k.c. za *lex specialis* wobec ogólnej regulacji zawartej w art. 448 k.c. Także orzecznictwo dotyczące sposobu określania zadośćuczynienia dochodzonego w trybie art.552 k.p.k. ukształtowane zostało w odniesieniu do art.445 k.c. Argumentacja prawna Sądu Okręgowego zaprezentowana w tym zakresie jest zatem trafna.

Podzielając ustalenia Sądu I instancji, uznano zarzut apelacyjny za niezasadny.

Wniosek

Zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I poprzez obniżenie kwoty przyznanego zadośćuczynienia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Skarżący nie wykazał, aby zasądzona kwota 6000 zł za krzywdę wynikła z 24 godzinnego zatrzymania, jego okoliczności i skutków, była nadmierna.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.		

5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Zwiążle o powodach zmiany.		
5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
		# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		

5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia.		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		
Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
	2	Na podstawie § 11 ust.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy P. K. kwotę 240 złotych z tytułu zwrotu wydatków za ustanowienie pełnomocnika przed Sądem Apelacyjnym. Orzeczenie o zwolnieniu od kosztów sądowych wnika z treści art. 554§4k.p.k.
7. PODPIS		
Anna Zdziarska Ewa Jethon Ewa Leszczyńska-Furtak		